

Med fokus på jobb och välfärd i svåra ekonomiska tider

Förslag till budget för 2010 från
Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet

Innehåll

Innehåll	2
Inledning	3
Delaktighet	6
Kunskap berikar Huddinge	7
Mål för Huddinge	8
Nöjda invånare	12
Hållbar samhällsutveckling	15
Attraktiv arbetsgivare	19
Sund ekonomi	20
Effektiva processer	21
Ekonomiplan 2009-2011	22

Inledning

Fokus på jobb och välfärd i svåra ekonomiska tider

Socialdemokraterna, Miljöpartiet de Gröna och Vänsterpartiet presenterar här vårt gemensamma förslag till Mål och Budget för 2010. Det har fokus på jobb och välfärd i svåra ekonomiska tider.

Efter en tid med god ekonomi och stora överskott går Huddinge nu in i en mycket svårare ekonomisk situation. Det beror på den ekonomiska krisen, som i grunden har orsaker utanför Sveriges gränser. Den borgerliga regeringen har dessvärre varit mycket passiv när det gäller att mildra effekterna, varför Sveriges situation nu är sämre än de flesta andra EU-länders. Inte heller har regeringen lyssnat på de entydiga uppmaningarna att ge kommunerna erforderliga förstärkningar för att kunna upprätthålla kvaliteten i verksamheterna och inte minst sysselsättning. Mindre pengar till kommunerna betyder färre i jobb helt enkelt!

Med en rödgrön regering hade situationen också varit besvärlig, men den hade sett betydligt ljusare ut. Vi hade haft betydligt mer att fördela till nämnderna, vilket hade bidragit till att nedskärningarna kunnat bli mindre kännbara i förskolor och skolor, i äldreomsorgen och inom funktionshinderområdet. Vi hade t.ex. kunnat bättre prioritera språkutveckling i förskolor och skolor, ge bättre stöd till barn och unga med särskilt stora behov, ökat kvaliteten i skolbarnsomsorgen, förhindrat neddragningar inom äldreomsorgen osv.

Nu innebär såväl vårt som majoritetens budgetalternativ för 2010 nedskärningar, som inte kommer att kunna trollas bort bakom det glättiga ordet ”effektiviseringar”. Vi gör dock några ekonomiska prioriteringar och omfördelningar utöver majoriteten för att

dels kunna ge möjligheter till jobb, dels ge bättre förutsättningar för barn, unga och äldre.

När det gäller jobben har vi en rad förslag till uppdrag, som vi tidigare utvecklat i en motion. Vi avsätter några miljoner till något vi kallar kommunala PLUS-jobb. Under den socialdemokratiska regeringen fanns möjligheten till PLUS-jobb. Den insatsen visade sig värdefull, men avskaffades av den nyttillträdde borgerliga regeringen. Då fanns också ett ordentligt regelverk kring dessa tjänster. Det finns förstås inte nu, utan måste utformas av kommunens personalfunktion och arbetsmarknadsenheten i samråd med de fackliga organisationerna. Tanken är att personer med försörjningsstöd ska kunna få tidsbegränsade anställningar, där försörjningsstödet omvandlas till en del av lönen. Företrädesvis anser vi att detta ska riktas till ungdomar. Det kan vara inom samhällsbyggnadsförvaltningen för att kunna utföra trygghetshöjande insatser eller inom t.ex. äldreomsorgen eller förskola/skola med insatser som annars inte skulle kunna utföras. På så sätt får man en möjlighet till meningsfullt arbete, en fot på arbetsmarknaden och tillgång till referenser, som ökar möjligheten att få ett reguljärt arbete. Dessutom ökar kvaliteten där PLUS-jobben utförs.

Utöver detta lägger vi också ett par miljoner kronor mer för gatuunderhåll till samhällsbyggnadsnämnden. Det är ett område som är eftersatt. Därför bör vi nu passa på att dels ge arbetstillfällen, dels få arbete utfört nu när chansen finns att få mer för pengarna.

Ungdomsarbetslösheten är hög i Huddinge, och ligger betydligt över länsgenomsnittet. De senaste siffrorna visar dessutom att me-

dan den sjunkit något i länet och landet, så har den ökat i Huddinge. Här behövs insatser dels för att ungdomarna ska få ett bra stöd i valet av gymnasieutbildning, dels för att underlätta kontakterna med arbetslivet. Många ungdomar har inga sådana kontakter, vilket kan försvåra inträdet. Feriepraktik är därför en viktig ingång, men väldigt många ungdomar får inte den chansen. Vi lägger därför mer pengar för att fler ska kunna få feriepraktikplats.

Det är en både mänskligt och ekonomiskt lönsam insats att se till att äldre har aktiviteter. Livet blir roligare och funktioner upprätthålls, vilket kan skjuta upp eller minska behovet av större insatser från äldreomsorgen. Vi anser därför att neddragningarna, som äldreomsorgen aviserat för seniorcentra, är mycket olyckliga. Likaså vore det mycket sorgligt att dra ner på kultur och underhållning i äldreomsorgen, som förslaget nu är. Det är verkligen ingen onödig lyx. En nyligen gjord undersökning pekar på att det är ett stort problem att tillvaron blir så torftig när man inte längre klarar sig själv. Vi lägger därför också här mer pengar för att rädda detta.

Stödet till elever som behöver extra hjälp är redan nu alltför knappt. Med nedskärningar blir det än värre. Därför lägger vi också här några miljoner mer, som kan användas till det mest nödvändiga, t.ex. språkstöd eller kuratorer.

Förskolan är viktig för barn och föräldrar. Vi har därför redan tidigare föreslagit en utökning av rätten för alla barn till 20 timmar i veckan i ett första steg. Det förslaget upprepar vi här. Det är förstås än mer angeläget nu, när fler riskerar att drabbas av arbetslöshet. För de barnen är tryggheten i förskolan särskilt angelägen.

Vi gör också några omfördelningar. Vi vill arbeta för en bättre miljö både lokalt och globalt. Vi vill därför att kommunens verksamheter i samarbete med invånare, förenings- och näringsliv satsar på en offensiv klimatkampanj för att både inspirera och

tillvarata engagemang. Tyvärr har det här förslaget gång på gång avslagits av den moderatledda majoriteten, men frågan är mer angelägen än någonsin. Det måste också säkerställas att alla verksamheter arbetar strukturerat med miljöfrågor.

För oss är det viktigare att satsa på att förbättra kvaliteten i förskolan än att lägga pengarna på ett vårdnadsbidrag. Vårdnadsbidraget stöder inte ett jämställt föräldraskap, det främjar inte alls arbetslinjen och det är inte ett stöd för barnen. Ensamstående föräldrar kommer i praktiken inte att ha något ekonomisk möjlighet att använda sig av bidraget. Det är ett orättvist system, som hårdast kan drabba de barn som bäst behöver förskolans pedagogiska insatser och språkträning. I praktiken har det hittills mest använts av föräldrar som inte fått plats i förskolan, när kön varit katastrofal.

Arbetet med jämställdhetsintegrering ska intensifieras inom samtliga verksamhetsområden.

Majoriteten väljer nu att mitt under den ekonomiska krisen, när alla tvingas till nedskärningar, att satsa pengar på att anlägga en ny konstgräsplan i Segeltorp. Vi är väl medvetna om att det finns ett behov, trots att Huddinge nu är ganska väl försörjt med konstgräsplaner jämfört med andra kommuner. Vi har under ett antal år satsat på idrottsanläggningar, eftersom vi tyckt att det är viktigt. I det läge vi nu befinner oss ser vi dock andra satsningar på ungdomar som mer angelägna. Förslaget från majoriteten är än mer förvånande eftersom det går på tvärs med den prioritering av lokaler och anläggningar som kultur- och fritidsnämnden gjort. Hyreskostnaden belastar kommunen bara till hälften 2010, men 2011 blir det full effekt, och också det året ser synnerligen svårt ut för Huddinge kommun. Vi vill i stället lägga pengarna på att få nya mötesplatser för ungdomar eller värna kvaliteten på de redan befintliga.

Huddinge kommun har haft ett ekonomiskt mål som säger att vi ska ha överskott även när intäkterna från exploatering räknas bort.

Vårt alternativ ligger mycket nära den gränsen, vilket faktiskt också majoritetens gör. Ytterligare försämringar under året kan verkligen inte uteslutas. För att det inte ska behöva leda till ytterligare nedskärningar och uppsägning av personal anser vi att det ekonomiska målet för 2010 inte bör ställas högre än det statliga balanskravet. Vi har haft ett antal år med stora överskott, och har avsatt pengar för kommande pensionskund, varför detta måste ses som en ansvarsfull hållning.

Ansvar handlar förstås om ekonomi, men inte bara det. Vi har ett ansvar för våra kommuninvånare, och för att deras välfärd inte urholkas så att tryggheten försvinner. Vi har ett ansvar för att se till att klyftorna i samhället inte ökar, och vi har också ett ansvar för att värna sysselsättning. Jobben är ju själva grunden för välfärden. Sammantaget handlar det om en helhetssyn där inte kortsiktiga panikåtgärder leder till långsiktiga problem och där skattebetalarnas pengar används så effektivt som möjligt.

Ann-Marie Högberg (S)

Marica Lindblad (MP)

Dag Olausson (V)

Delaktighet

Visionen "Delaktighet" uttrycker en anda och ett förhållningssätt som grundar sig på allas rätt och skyldighet att forma framtiden och en stark tro på alla människors möjligheter, vilja och förmåga att ta ansvar.

Det betyder att i Huddinge formas service, verksamheter och miljö i en öppen dialog och samverkan mellan många engagerade invånare, politiker, kommunanställda, företagare, institutioner och organisationer.

Ett medvetet arbete med att öka delaktigheten ökar förutsättningarna att nå kommunens mål.

En vision som uttrycks som en anda och ett förhållningssätt innebär att var och en är med och skapar det konkreta innehållet. En sådan vision kan också hålla som idé över lång tid.

Visionen förverkligas genom att vi medvetet väljer arbetssätt som stödjer dialog och delaktighet i verksamhetens planering, genomförande och uppföljning

Visionen rymmer bilden av ett samhälle som kännetecknas av att människor tar ansvar för sina egna liv men också för samhället och det gemensamma. Tron på varje människas egen drivkraft, vilja och förmåga ska prägla kommunens förhållningssätt till dem som bor och verkar i Huddinge. Människor ska ha inflytande över viktiga beslut i vardagen och därmed goda möjligheter att själva kunna forma sina liv. Man deltar i den demokratiska processen genom att rösta vid allmänna val, man engagerar sig i politik och föreningsliv, i bostadsområdets utformning och skötsel etc.

I visionen ligger också en önskan om att alla människor ska få del av välfärden i form av utbildning, arbe-

te, bostad, vård och omsorg samt möjligheter att delta i kultur- och annat samhällsliv. Valfrihet och mångfald ska vara ledord i den kommunala verksamheten. Det är angeläget att det finns ett rikt utbud av service och tjänster med olika utförare så att Huddinges invånare, oavsett var man bor, vem man är eller varifrån man kommer, kan välja den lösning som passar bäst.

Visionen delaktighet innebär även att Huddinge som samhälle får del av men också bidrar till regionens tillväxt och tillsammans med andra arbetar för en långsiktigt hållbar utveckling: ekonomiskt, socialt och miljömässigt.

Kunskap berikar Huddinge

Som kunskapskommun blir Huddinge framgångsrik och attraktiv för invånare, företagare, studenter, arbetskraft och besökare (se Plattform för Huddinges profil, KF 2005-05-09). Med kunskapskommun menar vi att vi har förmåga att ta tillvara och stimulera allas kompetens, lärande och handlingskraft. Kommunens vision delaktighet är därför en avgörande framgångsfaktor. Begreppet kunskapskommun innebär också att högskolor, forskning och företag ska berika hela Huddinge. Samtidigt ska vår satsning på kunskap även stödja högskolorna och näringslivet. Kunskapsprofilen är ett viktigt bidrag till en konkurrenskraftig Stockholmsregion.

Vi utgår från en bred definition av kunskap där vi satsar på

- Bredd – som omfattar alla
- Spets – det unika, enastående, som sticker ut
- Formell kunskap – exempelvis akademisk kunskap eller annan utbildning
- ”Tyst kunskap” – som växt fram ur lång erfarenhet

En annan viktig utgångspunkt handlar om att vi ser olikheter som en tillgång. När olika kompetenser, bakgrunder och erfarenheter, sektorer och vetenskaper möts växer kunskapen och nya idéer uppstår. Det yttersta målet med Huddinges profil som kunskapskommun är att den ska vara till nytta och glädje för alla invånare.

För att stärka Huddinge som kunskapskommun satsar vi på ett antal framgångsfaktorer som kan sammanfattas i tre områden: Livslång utveckling, Näringsliv & Akademi samt Kultur & Mötesplatser. Huddinge har många styrkor inom dessa områden.

Livslång utveckling

Vi främjar möjlighet till utveckling genom hela livet. Det innebär till exempel att vi ska ha bra förskolor och skolor, ett brett utbildningsutbud, kompetensutveckling för kommunens medarbetare och bra bibliotek.

Näringsliv och Akademi

I Huddinge finns en avsevärd koncentration av kunskapsintensiva verksamheter som högskolor, sjukhus och forskning. Detta är en unik styrka. Genom kreativ samverkan mellan näringsliv, högskola och kommun kan Huddinge till fullo dra nytta av denna styrka.

Kultur och mötesplatser

Kulturen, det offentliga rummet och nätverk av olika slag är viktiga mötesplatser för utbyte av tankar och idéer, social samvaro och lärande. Ett rikt kulturutbud och spännande mötesplatser skapar en bättre livsmiljö och lockar ny kompetens.

Kommunicera Huddinge som kunskapskommun

Alla kommunens nämnder ska på ett samlat sätt förmedla profilen. Vi ska klara ut hur kommunens olika begrepp och ledord hänger samman och hur de ska kommuniceras till omvärlden.

Eftersom Huddinge inte självklart ses som en kunskapskommun idag ska vi hitta sätt att lyfta fram det unika vi gör och kommunicera det på ett attraktivt sätt så att vi väcker uppmärksamhet.

Styrning och uppföljning

Kommunens förvaltningar ska i mål- och budgetsprocessen ta fram verksamhetsanpassade åtgärder på både kort och lång sikt. Mål, mått och åtgärder ska vara synliga i verksamhetsplanerna och följas upp i ordinarie uppföljningsprocess.

Mål- och resultatbild för Huddinge kommun

Mål	Mått	Senaste mätresultat	Kommentar
Bra att leva och bo i Huddinge	Medborgarnas betyg på hur de bedömer Huddinge kommun som en plats att leva och bo på (Betygsindex 1-100)		
	Helhetsbetyg	62 (61)	SCB Medborgarundersökning 2008 (jmf 2007)
	Rekommendation	67 (67)	
	Arbetsmöjligheter	54 (52)	
	Utbildningsmöjligheter	66 (65)	
	Miljö	64 (64)	
	Bostäder	51 (51)	
	Trygghet	45 (48)	
	Kommunikationer	54 (54)	
	Kommersiellt utbud	58 (56)	
Fritid	63 (65)		
Rimlig kommunalskatt			
God kommunal verksamhet	Medborgarnas betyg på hur de bedömer de kommunala verksamheterna i Huddinge kommun (Betygsindex 1-100)		
	Helhetsbetyg	54 (52)	SCB Medborgarundersökning 2008 (jmf 2007)
	Bemötande - tillgänglighet	58 (57)	
	Förskolan	60 (60)	
	Grundskolan	60 (57)	
	Gymnasieskolan	62 (64)	
	Äldreomsorgen	51 (49)	
	Stöd för utsatta personer (socialtjänsten)	47 (46)	
	Gator och vägar*	54 (51)	
	Gång- och cykelvägar*	54 (56)	
	Fritid – Idrott*	64 (66)	
	Fritid – Kultur*	53 (55)	
	Miljöarbete*	57 (56)	
	Vatten och avlopp*	80 (67)	
	Renhållning*	61 (59)	
	Räddningstjänst*	71 (68)	
* betygsindex ej jämförbart mellan åren			
Inflytande i vardagen	Medborgarnas betyg på hur de bedömer möjligheterna till inflytande på kommunens verksamheter och beslut i Huddinge kommun (Betygsindex 1-100)		
	Helhetsbetyg	42 (42)	SCB Medborgarundersökning 2008 (jmf 2007)
	Tillgänglighet	49 (45)	
	Information, öppenhet	56 (54)	
	Påverkan	41 (39)	
Förtroende	46 (46)		
Valfrihet med kvalitet	Mått tas fram under 2009		
Likabehandling	Andel personer som upplever att de blivit diskriminerade i mötet med Huddinge kommuns verksamheter	Nytt mått	

Mål- och resultatbild för Huddinge kommun

Mål	Mått	Senaste mätresultat	Kommentar
Hållbar samhällsutveckling			
God representativ demokrati	Andel medborgare som kan tänka sig att arbeta politiskt i Huddinge kommun	15	SCB Medborgarundersökning 2008
Positivt företagsklimat för fler jobb	Företagarnas betyg på kommunens service (Betygsindex 1-100)	69 (63)	SCB/USK serviceundersökning 2007 (jmf medel Stockholmsregionens kommuner)
Kunskap och livslångt lärande	Andel behöriga till gymnasieskolans nationella program från de kommunala skolorna i Huddinge	87,5 (89,9)	Skolverket 2008 (jmf 2007)
	Andel elever i gymnasieskolan med slutbetyg efter 4 år, exkl. individuella programmet	75 (81)	Skolverket 2008 (jmf 2007)
	Genomsnittlig betygspoäng för elever med slutbetyg från de kommunala skolorna i Huddinge.	13,8 (13,9)	Skolverket 2008 (jmf 2007)
	Andel elever med högskolebehörighet efter avslutad gymnasieutbildning	84 (85)	Skolverket 2008 (jmf 2007)
Mångfald och jämställdhet	Upplevd diskriminering i samhället uppdelat på kön (jämställdhet)	Nytt mått	
	Upplevd diskriminering i samhället (mångfald)	Nytt mått	
Ekosystem i balans	Totalt koldioxidutsläpp i kommunen, ton CO2 (uppvärmning, transport, el)	Nytt mått	
	Fosforhalt och siktdjup i <ul style="list-style-type: none"> - Orlången - Trehörningen - Långsjön 	Nytt mått	
	Andel miljöcertifierade kommunala enheter	Nytt mått	
Ansvarsfull takt i bostadsbyggandet	Mått tas fram under 2009		
Folkhälsa	Självskattad hälsa vuxna		
	Självskattad hälsa unga (index max 100)	Pojkar index 72 Flickor index 60	

Attraktiv arbetsgivare

Aktivt ledarskap	Index Aktivt ledarskap	72 (67)	Medarbetarenkät 2009 (jmf 2008)
Aktivt medarbetarskap	Index Aktivt medarbetarskap Personalomsättning (%)	85 (82)	Medarbetarenkät 2009 (jmf 2008)
Kompetensutveckling	Index Kompetensutveckling	61 (56)	Medarbetarenkät 2009 (jmf 2008)
Aktiv lönepolitik	Index Aktiv lönepolitik*	67 (62)	Medarbetarenkät 2009 (jmf 2008)
Inflytande och delaktighet	Index Inflytande och delaktig-	67 (63)	Medarbetarenkät 2009 (jmf 2008)

Mål- och resultatbild för Huddinge kommun

Mål	Mått	Senaste mätresultat	Kommentar
	het		
God arbetsmiljö	Index God arbetsmiljö* Sjukfrånvaro (%)	58 (48) 7,5 (9,1)	Medarbetarenkät 2009 (jmf 2008) Sjukfrånvaro senaste 12 månaderna
Mångfald och jämställdhet	Index Mångfald och jämställdhet* Utrikes födda (%)	64 (66)	Medarbetarenkät 2009 (jmf 2008)

Sund ekonomi

Budgethållning	Nämndernas utfall i förhållande till budget (mnkr)	+11 (+36)	Bokslut 2008 (jmf bokslut 2007)
Effektivt resursutnyttjande	Mått tas fram under 2009		
Långsiktig balans	Finansiellt årligt mål: positivt resultat exkl exploateringsvinst (mnkr)	+88 (+85)	Bokslut 2008 (jmf bokslut 2007)
	Konsolidering, genomsnittligt resultat, exkl exploateringsvinst, senaste treårsperioden i förhållande till eget kapital (%)	3,6 (3,1)	Bokslut 2008 (jmf 2007)
	Kommunens placering, finansiell profil bland Södertörns-kommunerna	1	Av åtta kommuner i bokslut 2008
Successivt minskat skatteuttag	Kommunal skattesats (öre per skattekrona)	19,95 (19,95)	Skattesats 2009 (jmf 2008)

Effektiva processer

Huvudprocesser	Mått tas fram under 2009
Ledningsprocesser	Mått tas fram under 2009
Stödprocesser	Mått tas fram under 2009

Nöjda invånare

Det första grundläggande målet för Huddinge kommun är att dess invånare är nöjda med den verksamhet som kommunen bedriver. Huddinge ska vara en bra kommun att leva och bo i, verksamheten ska präglas av god kommunal service, ha stort mått av valfrihet och god kvalitet. Invånarna ska känna att de har inflytande i den egna vardagen och över den kommunala servicen de utnyttjar. Alla människor har lika värde och ingen får därför diskrimineras eller behandlas sämre på grund av kön, ålder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, funktionshinder, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning.

Bra att leva och bo i Huddinge

Huddingeborna ska känna att de lever och bor i ett öppet och trivsamt Huddinge. Vad som får varje människa att flytta hit eller att välja att bo kvar är i hög grad en individuell bedömning grundad på en mängd faktorer. Följande faktorer bör dock särskilt beaktas och följas upp för att Huddinge ska vara en bra kommun att leva och bo i.

- Arbetsmöjligheter
- Utbildningsmöjligheter
- Fysisk miljö
- Bostäder
- Trygghet
- Kommunikationer
- Kommersiellt utbud
- Fritid

Värdet av att ha ett arbete med den gemenskap det innebär kan aldrig kompenseras av bidrag. Alla former av utanförskap ska motarbetas och därför blir det särskilt viktigt att ingen huddingebo hålls utanför arbetsmarknaden. Alla kommunens nämnder har utifrån sina respektive perspektiv ett särskilt ansvar för att underlätta för människor att ha ett arbete att gå till.

Utbildningsmöjligheterna ska vara goda och anpassade efter huddingebornas behov och önskemål samt arbetsmarknadens efterfrågan. Med goda utbildningsmöjligheter ökar även möjligheterna att motverka utanförskapet på arbetsmarknaden. Även här har samtliga nämnder ett ansvar utifrån sitt respektive ansvarsområde.

Huddinges fysiska miljöer ska vara trivsamma och funktionella. En anledning till att många väljer att

bosätta sig i Huddinge är närheten till storstaden och samtidigt till orörd natur och grönområden. Denna kombination gör Huddinge unikt och är något som kommunen måste värna om. Närheten till naturområden kommer att bli alltmer värdefullt i framtiden och även framtidens huddingebor ska kunna bo i en kommun med god fysisk miljö. Målet är en fysisk miljö som är hälsosam och samtidigt har skönhets-, trevnads- och rekreationsvärden.

Bostäderna i Huddinge kommun ska vara funktionella, trivsamma och ha god kvalitet. Det ska finnas en mångfald av boendeformer och goda möjligheter att välja den form som passar den enskilde bäst i olika livssituationer.

Trygghet är ett mångfasetterat begrepp. Möjligheten till en god utbildning, god vård och omsorg, bra bostad och fast anställning är grundläggande för människors trygghet. Trygghet innebär även att inte behöva känna rädsla för att bli utsatt för mobbning, våld eller brott. Miljön i våra centrum och bostadsområden har stor betydelse för människors trygghet. Det är viktigt att se till brottlighetens orsaker och utifrån det arbeta förebyggande, inte minst bland barn och ungdomar.

Utbudet av kommunikationer i Huddinge ska vara anpassat efter huddingebornas resande. Goda kommunikationer och bra infrastruktur är en förutsättning för kommunens utveckling. Det gäller såväl i det lokala som i det regionala nätet och för alla trafikantslag. I det lokala vägnätet ska fokus ligga på trafiksäkerhet, framkomlighet, tillgänglighet och miljö. Kommunen har utöver detta även en uppgift att föra en dialog med staten och Stockholms läns landsting i dessa frågor i syfte att tillvarata huddingebornas intressen.

Det kommersiella utbudet i Huddinge ska vara brett och finnas inom rimligt avstånd. Kommunen ska inte själv bedriva näringsverksamhet utan säkerställa att det råder ett positivt företagsklimat och mångfald av etableringar.

Huddinge ska kännetecknas av ett **starkt och fritt fritidsliv** med mångfald och kvalitet. Det bidrar till att göra kommunen attraktiv att leva, bo och verka i. Möjligheterna till natur- och friluftsliv, kultur- och fritidsaktiviteter samt föreningsliv ska vara goda.

God kommunal verksamhet

Kommunens verksamheter ska kännetecknas av god service och hög kvalitet. Servicen ska så långt som möjligt anpassas till invånarnas olika behov, önskemål och förutsättningar.

God kommunal verksamhet innebär inte bara att invånarna får en viss kvalitet på de verksamheter och tjänster de nyttjar. Det innebär även att tillgängligheten till kommunens service och verksamheter ska vara god för alla och att invånarna erbjuds snabba och korrekta svar på sina frågor. Kommunens handläggning ska samtidigt vara snabb, rättssäker och behandla alla på ett likvärdigt sätt.

I syfte att förbättra servicen till invånare, företag och andra brukare ska kommunen utvecklas till en 24-timmarsmyndighet, med e-tjänster för självbetjäning, insyn i ärendehandläggningen och samordnade myndighetskontakter.

Varje verksamhet har ett ansvar för att vara tillgänglig för invånarna och bjuda in till dialog i aktuella frågor. Formerna för dialog avgörs av varje enskild nämnd men ska styras av en uppriktig vilja till kommunikation med allmänheten. Kommunens lokala demokratiforum, jämställdhetsrådet, handikapprådet, pensionärsrådet, rådet för näringslivs- och högskolefrågor och webbplatsen ska ses som resurser i det arbetet.

Kallelser, protokoll och handlingar till kommunfullmäktiges, kommunstyrelsens, nämndernas och demokratiforumens sammanträden ska vara tillgängliga i sin helhet på bibliotek, i förvaltningslokaler och på webbplatsen.

Informationstekniken ska utnyttjas så att invånarna lätt kan ta reda på vem eller vilka politiker och tjänstemän som ansvarar för olika verksamhetsområden och hur de kan ta kontakt med dem. Det ska vara en självklarhet att de ansvariga ska kunna nås via telefon, e-post och vanlig post. Det ska vara möjligt att någon gång i veckan kunna komma i kontakt med kommunens företrädare även utanför vanlig kontorstid. Information Huddinge har en nyckelroll i arbetet med att ge invånare och besökare snabb och korrekt information om kommunen.

Kommunens webbplats ska ge bra information om den kommunala verksamheten och beslutsprocessen och vart man vänder sig i olika frågor. På webbplatsen ska det finnas möjligheter att diskutera aktuella frågor samt

lämna synpunkter, förslag och klagomål. Webbplatsen bör även utvecklas med allt fler självbetjäningstjänster.

De politiska organen i kommunen ska i så stor utsträckning som möjligt ha öppna nämndsammanträden så att allmänheten kan närvara och få insyn i det politiska beslutsfattandet.

Kommunens verksamhet bygger på möten mellan människor och oavsett vad en invånare får för besked av kommunens företrädare ska han eller hon alltid få ett gott bemötande. I varje sådant möte är kompetens, lyhördhet, respekt och ansvar nyckelbegrepp. Kommunens invånare har i alla situationer rätt att förvänta sig ett professionellt och korrekt bemötande från kommunen.

Inflytande och påverkan

Vi tror på den aktiva invånaren som på olika sätt vill vara med och påverka utvecklingen i Huddinge. Ett sätt att öka Huddingebornas delaktighet och inflytande är att utveckla brukarnas möjlighet att påverka och ta ansvar i de olika verksamheterna. På så vis kan man vara med och påverka sin förskola, skola eller äldreomsorg. Vi vill se ett samhälle som stärker människors egenmakt, dvs. ökad makt över sin egen vardag. Att arbeta för alla människors möjlighet till egenmakt innebär en positiv människosyn och tillhör grunden för vår syn på ett demokratiskt och jämlikt samhälle.

Insikten om att varje människa är unik ska prägla kommunens förhållningssätt till dem som bor och verkar i Huddinge. Beslut som rör den enskilde människan ska därför i högre utsträckning kunna fattas av den enskilde själv. Kommunen ska uppmuntra människor att ta ansvar både för den egna vardagen och för gemensamma angelägenheter. Eget ansvarstagande är positivt, och skapar i längden invånare som både är självständiga och delaktiga. De politiskt förtroendevalda har dock alltid det yttersta ansvaret för att se till att verksamheterna sköts rätt utifrån ekonomi och kvalitet.

Det måste också finnas tydliga kvalitetskriterier, väl fungerande uppföljningssystem och en tydlig rättighet för brukare och medborgare att få insyn i både upphandlingsskedet och i själva verksamheten.

Inflytande handlar inte bara om att välja mellan olika utförare av välfärdstjänster. Inflytande innebär också att man som både brukare och medborgare ska kunna vara med och påverka den service som finns i kommunen, oavsett utförare.

Alla nämnder ska på olika sätt ta egna initiativ till att förbättra kommuninvånarnas möjlighet till inflytande och påverkan i de frågor som är viktiga för dem.

beakta och följa upp dessa krav. Varje nämnd har ansvar för att följa riktlinjerna i kommunens plan för mångfald och likvärdiga villkor.

Kvalitet och mångfald

Kvalitet och mångfald ska vara ledord i den kommunala verksamheten. Alla människor har unika förutsättningar, drömmar och behov. Genom att erbjuda ett brett utbud av olika profilinriktningar med hög kvalitet på olika områden skapas förutsättningar för alla att oavsett var man bor, var man kommer ifrån eller vem man är, kunna påverka sin livssituation.

Kvaliteten i verksamheten är viktigare än frågan om den utförs av en enskild aktör eller kommunen själv. Den som gör det bäst ska också göra jobbet. Det är också viktigt att både kommunala och fristående verksamheter omfattas av samma kvalitetskriterier och samma uppföljningssystem och samma villkor i övrigt.

Det är viktigt att valfriheten är till för den enskilda människans skull – inte för marknadens. Ingen utförare ska kunna välja eller välja bort brukare.

Rätten för den enskilde att avstå från att välja måste värnas, det vill säga även valfriheten i sig måste vara valfri. Den som av olika skäl inte kan eller vill göra ett aktivt val ska kunna förlita sig på att all kommunal service håller god kvalitet. Valfriheten har sina begränsningar, men önskemålen ska tillgodoses i möjligaste mån.

Jämlika villkor

Alla invånare i Huddinge ska ha goda möjligheter att utvecklas och forma sin egen vardag. Då varje individ är unik måste kommunens verksamheter i möjligaste mån anpassas efter den enskilde invånarens förutsättningar och livssituation. Individens olika förutsättningar kräver olika resurser. Oavsett kön, ålder, sexuell läggning, funktionshinder, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, eller geografisk hemvist ska invånarna ha samma möjligheter att växa och utvecklas som individer utifrån sina egna förutsättningar. Alla former av diskriminering och utanförskap ska motarbetas. Att människor har olika bakgrunder och erfarenheter är en tillgång.

För att tillförsäkra människor med funktionshinder delaktighet och inflytande i vardagen krävs att offentliga miljöer, allmänna lokaler och platser är tillgängliga. Samhällsbyggnadsnämnden har ett särskilt ansvar att

Hållbar samhällsutveckling

Huddinge ska inte bara utvecklas som kommun utan också som samhälle. Utvecklingen måste präglas av långsiktigt tänkande och leda till goda demokratiska förutsättningar, ett positivt företagsklimat för fler jobb, kunskap och livslångt lärande, mångfald, ekologisk balans, folkhälsa samt en ansvarsfull takt i bostadsbygandet.

God representativ demokrati

De förtroendevalda utgör själva ryggraden i det representativa politiska systemet. De är vanliga huddingebor som valt att ta medansvar för gemensamma angelägenheter. Att skapa goda förutsättningar för deras arbete är viktigt för att demokratin ska fungera. Invånarna kräver tillgängliga och insatta politiker. Därför är det nödvändigt att de förtroendevalda får bra utbildning dels genom partiernas, dels genom kommunens försorg. Dessutom har varje enskild nämnd ansvar för att deras nämndpolitiker får den kunskap och det stöd de behöver för att kunna fullgöra sitt uppdrag. Det gäller inte minst att uppmärksamma de politiker som väljs in under mandatperioden.

För att stärka demokratin är det viktigt att arbeta för ett ökat valdeltagande i de områden, och i de befolkningsgrupper, där få röstar.

Positivt företagsklimat för fler jobb

Huddinges företagsklimat ska bli bättre. Kommunen ska vara öppen och positiv till företagande. Det är genom fler företag och arbete som trygghet, välbefinnande och ekonomisk tillväxt skapas. Vi vill att företagen ska kunna växa och att fler ska starta företag.

I Huddinge finns tre expansiva företagsområden, vart och ett med sin profil: Kungens Kurva med handel/kontor, Flemingsberg med högre utbildning/forskning och företag med inriktning "life science" samt Länna med handel, industri och logistik. Vid utvecklingen av företagsområden ska kommunens vision "Kunskap berikar" särskilt beaktas i syfte att åstadkomma fler etableringar av kunskapsintensiva företag.

Bra infrastruktur, bra kommunal service, tillgång till mark och lokaler och ett gott samarbete mellan olika intressenter är grunden för en bra företagsmiljö. Kom-

munen ska vårda och utveckla sitt samarbete med näringslivet, statliga myndigheter och andra berörda aktörer.

För att få en bra utveckling av såväl näringsliv som forskning måste främst de befintliga utvecklingsområdena stärkas. Det mest angelägna området är life "science", men även områden som upplevelser, turism och besöksnäring ska stärkas. Metoder måste också finnas för att ta tillvara innovationer, uppfinningar och nyföretagande så att de utvecklas på ett ekonomiskt och företagsmässigt sätt.

Förutsättningarna för en positiv ekonomisk utveckling finns genom de många lokala och regionala samarbetspartners som kommunen har. Södertörns Högskola, Kungliga Tekniska Högskolan, Karolinska Institutet och deras samarbete med kommunen och näringslivet är en viktig och gynnsam faktor. Huddinge deltar även i det regionala samarbetet Stockholm business alliance samt arbetar på en lokal nivå med hjälp av marknadsföringsbolaget Arena Huddinge AB.

Metoder att stödja nya entreprenörer, företagare och uppfinnare/innovatörer bör utvecklas. Ett gott samarbete ska finnas mellan skola och näringsliv så att det finns arbetskraft med rätt kompetens till det varierade utbudet av arbetstillfällen. Kommunen ska bland annat genom den ideella föreningen Arena Huddinge ta ett särskilt ansvar för att stödja och initiera lokala projekt och marknadsföringsåtgärder som gör Huddinge mer attraktivt som verksamhets-, bostads-, besöks- och studieort.

Huddinge kommun ska fortsätta samarbetet med Stockholms läns landsting och Botkyrka kommun för att utveckla den regionala kärnan Flemingsberg. Den andra regionala kärnan i Huddinge, Kungens kurva-Skärholmen, utvecklar kommunen i samarbete med Stockholms stad.

Kunskap och livslångt lärande

Kommunens förskolor, grundskolor och gymnasieskolor utgör grunden för det livslånga lärandet. Varje skola ska utvecklas till en skola som lärare och elever kan känna sig stolta över. Skolan ska vara en plats där alla känner sig trygga och respekterade och där varje elev får möjlighet att utvecklas till toppen av sin förmåga. Skolan ska präglas av mångfald och nytänkande och ge eleverna de nödvändiga förutsättningarna för att möta samhällets krav. Forskningsbaserade handlingsprogram ska användas för att utveckla arbetet med att

förebygga, upptäcka och hindra mobbning och kränkande behandling och skapa goda förutsättningar för barn och ungdomars uppväxtvillkor.

Resultaten i såväl Huddinges grundskolor som gymnasier har försämrats. Var åttonde elev som lämnar grundskolan är inte behörig att söka till ett nationellt program på gymnasiet. Vi anser att Huddinge kommun måste öka sitt fokus på kunskapsresultaten ytterligare. Detta måste vara skolornas absoluta huvuduppgift.

Ingen elev ska halka efter utan att det uppmärksammas och åtgärdas av skolan. Kunskapskontroller, individuella utvecklingsplaner och väl förberedda utvecklingsamtal ska bidra till att fånga upp elever som är på väg att halka efter. Målet för Huddinges skolor är att samtliga elever ska nå uppsatta kunskapsmål. Varje elev ska ha rätt till stöd så tidigt som möjligt, för att utvecklas utifrån sina förutsättningar.

Lärarna är den viktigaste resursen för att nå målen inom skolan. Det är av stor betydelse att våra lärare har adekvat utbildning för sin uppgift. Endast behöriga lärare ska tillsvidareanställas och obehöriga lärare ska ges goda möjligheter att erhålla lärarbehörighet.

Biblioteken är en viktig resurs i det livslånga lärandet och ett stöd för människor i olika utbildningssituationer. Tillsammans med förskolan och skolan har biblioteken en viktig uppgift att stimulera och utveckla läs- och språkförmågan. Skolbiblioteken ska rustas och utvecklas.

Att det finns såväl kommunala som fristående förskolor och skolor bidrar till både utveckling och valfrihet. Konkurrens höjer kvaliteten även i kommunala skolor. Fristående och kommunala skolor ska ges likvärdiga villkor.

Skolbarnomsorgen är en viktig verksamhet som har stor betydelse för barns utveckling. Det är i hög grad där som barnen får förebilder, lär sig samspel och värderingar om vad som är rätt och fel samt hur man ska bete sig mot varandra.

Ett tydligt fokus på kunskap och resultatförbättringar ska finnas i Huddinge gymnasieskolor. Huddinges gymnasieungdomar kan fritt välja gymnasieskola i Stockholms län. Framväxandet av en gemensam gymnasierregion innebär att kommunernas gränser suddas ut och nya valmöjligheter öppnar sig. Samtidigt innebär det ökad konkurrens för Huddinges gymnasieskolor.

Det ställer höga krav på skolorna att öka attraktiviteten, förbättra kvaliteten och utveckla sitt programutbud så att fler elever väljer Huddinges skolor. För att åstadkomma ett utbud som uppfyller ungdomarnas och arbetsmarknadens behov och önskemål krävs att kommunerna har en gemensam planering.

Skolorna ska vara förberedda på den nya gymnasierformen som bland annat innebär en uppdelning i en högskoleförberedande utbildning, en yrkesförberedande utbildning och en lärlingsutbildning. Kommunen behöver utveckla samarbetet med det lokala näringslivet för att utveckla nya gymnasieutbildningar, lärlingsutbildningar och kvalificerade yrkesutbildningar samt öka möjligheterna för eleverna att via praktikplatser få arbetslivserfarenhet.

Vi anser att studie- och yrkesvägledning är en mycket viktig funktion. Eleverna har rätt till en bättre vägledning inför sina svåra vägval för att minska risken för studieavbrott, könsbetingade val och omval.

Mångfald och jämställdhet

Mångfaldsarbetet i Huddinge kommun strävar efter att alla som bor i Huddinge ska ha samma rättigheter och skyldigheter och vara en del av samma samhällsgemenskap, utan att mångfalden går förlorad. Att åstadkomma jämställdhet mellan könen ska vara en självklar del i mångfaldsarbetet. Ingen ska behandlas sämre på grund av sitt kön.

Huddinges mångfald av invånare har ett egenvärde. Genom att människor med olika bakgrunder bor och möts i vår kommun har vi en unik tillgång till ett stort socialt kapital och en bred kunskapsbas. Det är möjligheter vi ska ta tillvara. Segregationen mellan människor med olika bakgrunder måste därför motverkas.

Arbete och därmed egen försörjning är det enskilt viktigaste verktyget för ett framgångsrikt integrationsarbete. Nyanlända flyktingar/invandrare ska ha individuella introduktionsplaner med självförsörjning som övergripande mål och det måste finnas en tilltro till individens egen kapacitet. Kommunen ska vara ett föredöme i arbetet att skapa ett samhälle fritt från diskriminering. Utbildning i diskrimineringslagstiftningen och ett långsiktigt värdegrundsarbete är viktiga inslag i det arbetet. All personal inom kommunen ska utbildas i jämställdhets- och mångfaldsfrågor. En jämn könsfördelning inom alla verksamheter ska eftersträvas för att skapa ett mer dynamiskt och bättre arbetsklimat. Jämställdhet måste bli en naturlig del av förskolans och

skolans pedagogiska verksamhet. Hänvisningar till religiösa eller kulturella traditioner ursäktar varken övergrepp eller begränsningar i individens frihet.

Satsningarna på det svenska språket i skolan ska fortsätta. För nyanlända elever är också modersmålsbaserad inlärning ett verktyg för integration. Att få offentlig service på sitt eget modersmål är en annan fråga som kommunen behöver utveckla former för.

Erfarenheten är att mångfald ger ökad kompetens och kvalitet samt ökad effektivitet i organisationen. Därför bör Huddinge kommun som arbetsgivare gå före och öka mångfalden i personalgrupperna. Kommunens anställda på olika nivåer i organisationen bör avspegla befolkningens sammansättning.

Huddinges tillväxtpotentialer, exempelvis genom nya företagsetableringar i kommunen är en viktig motor i mångfaldsarbetet. Även utbyggnadsstrategin som bygger på successiv förtätning och komplettering av den befintliga bebyggelsen ger förutsättningar för en balanserad utveckling.

I arbetet för ökad mångfald ska kommunens samtliga verksamheter och områden präglas av helhetssyn, långsiktighet och delaktighet. Samtliga nämnder har ansvar för att följa Planen för mångfald och likvärdiga villkor. De kommunala verksamheter som finns i respektive område måste samverka. Integrationsarbete och områdesutveckling i hela kommunen måste gå hand i hand.

Ekosystem i balans

Huddinge kommun är rik på höga naturvärden med en mosaik av olika naturtyper och livsmiljöer: odlad mark, vattendrag, sjöar, våtmarker och skogar. Våra naturreservat hyser en naturlig och stor biologisk mångfald och utgör en viktig del av regionens gröna kilar. Ekosystem i balans, med en mångfald av arter som samverkar förser oss med en rad olika livsnödvändigheter såsom rent vatten och ren luft, pollinering av grödor och mat, nedbrytning av avfall och bördiga jordar. Tätortsnära natur har även en stor betydelse som rekreationskälla. Att kunna komma ut i skog och mark som känns ursprunglig och orörd höjer livskvaliteten för de flesta människor och utgör ofta en nödvändig tillflykt för dem som till vardags vistas i tätortens ständiga brus.

Det hållbara samhället är ett samhälle där ekonomisk utveckling och social välfärd förenas med en god miljö. En ekonomisk tillväxt är grundläggande för kommunens positiva utveckling men den får inte vara kortiktig och ske på bekostnad av kommande generationers livsmiljö eller möjligheter.

Vi människor påverkar vår omgivande miljö såväl lokalt som globalt och har därmed ett ansvar för att inte rubba ekosystem i andra delar av världen. Genom kloka beslut och medvetna val ska vi minska vår egen negativa miljöpåverkan.

Huddinge ska utvecklas på ett varsamt sätt och den negativa miljöbelastningen ska minimeras. Genom ett strategiskt miljötankande i samhällsbyggandet och hänsyn till natur- och kulturvärden ska de stora sammanhängande grönområdena och den tätortsnära naturen bevaras. Avfallet från vårt samhälle får inte skada naturen eller bli en börda för kommande generationer. Huddinge ska minska den negativa klimatpåverkan. Exempelvis ska de fossila bränslena fasas ut genom konkreta mål som fastställs i energiplanen och metoder för hållbart resande ska utvecklas.

Möjligheterna att ställa miljökrav vid kommunal upphandling ska utnyttjas. Livsmedel som används i den mat som serveras i kommunens verksamheter ska vara producerade under långsiktigt hållbara förhållanden och andelen ekologiska varor ska öka. Logistikerna ska optimeras för att spara både ekonomi och miljö. Transporter och energianvändning ska inte bidra till skadliga luftföroreningar och klimatförändringar.

Kommunens verksamheter ska i samarbete med invånare, förenings- och näringslivet sätta en offensiv klimatkampanj för att både inspirera och tillvarata engagemang.

Miljöledningsarbetet inom kommunens organisation ska utvecklas, och det ska säkerställas att alla verksamheter arbetar strukturerat med miljöfrågor. Det är viktigt att öka medvetenheten om miljön hos den enskilde Huddingebo och kunskap om hållbar utveckling måste bli en naturlig del av förskolans och skolans pedagogiska verksamhet. Genom det långsiktiga Agenda 21-arbetet påverkar vi kommuninvånare och företagare. Målen i Agenda 21 ska följas av alla kommunens verksamheter. Samtidigt ska kommunen se till att mål och ambitioner för minskad klimatpåverkan finns med när avtal tecknas med företagare och andra aktörer i den utsträckning det är juridiskt möjligt.

Målet är ett samhälle där människor existerar i samklang med naturen och de ekologiska kretsloppen. Våra höga naturvärden ska prioriteras högt och bevaras, inte minst för att även kommande generationer ska ges möjlighet till en god fysisk miljö med höga skönhets-, trevnads- och rekreationsvärden.

Ansvarsfull takt i bostadsbyggandet

Huddinge ska erbjuda ett varierat utbud av bostäder av olika karaktär och med olika upplåtelseformer. Inriktningen är att i första hand förtäta och komplettera befintlig bebyggelse där infrastruktur och kommunal service är utbyggd. Därigenom utnyttjas gjorda kommunala investeringar samtidigt som värdefull grönstruktur kan bevaras.

Kvalitet, variation och rimliga boendekostnader ska kombineras till ett attraktivt boende för alla. Vid all nybebyggelse är det viktigt att ta till vara möjligheterna att förstärka platsens kvaliteter. Nära bostäderna ska finnas en väl utbyggd kommunal service, lättillgänglig kollektivtrafik och lokala butiker. Tillkommande bebyggelse omfattar dels nya bostadsområden i anslutning till befintlig bebyggelse dels förnyelse av äldre bostadsområden och mindre kompletteringar. Utöver detta är kommunens äldre fritidshusområden en viktig bebyggelsereserv. VA-utbyggnadsprogrammet ger underlag för prioritering för att planering och utbyggnad av dessa områden ska kunna ske på ett optimalt sätt med hänsyn till miljö, teknisk genomförbarhet för VA-utbyggnad och ekonomi.

Omfattningen av tillkommande bostäder styrs av efterfrågan och ekonomiska förutsättningar. En expansion medför ekonomiska påfrestningar för kommunen genom utbyggnad av infrastruktur och kommunal service. Det är därför angeläget att ha en balans mellan olika typer av projekt med olika förutsättningar. Takten i bostadsbyggandet ska vara ansvarsfull och varje nytt exploateringsprojekt ska analyseras utifrån långsiktiga hållbarhetsaspekter – där såväl ekonomiska som sociala och ekologiska perspektiv vägs in. Planering av ny bebyggelse ska därutöver ske med särskild utgångspunkt i behovet av bostäder för olika befolkningsgrupper. I närtid finns exempelvis ett stort behov av bostäder för ungdomar och äldre. Det är viktigt, inte minst utifrån dessa gruppers behov, att också hyresrätter byggs.

Folkhälsa

God folkhälsa är grundläggande för en positiv samhällsutveckling. En god hälsa kännetecknas av en god livskvalitet, hög medellivslängd, låg sjuklighet och jämlik hälsa i befolkningen. Folkhälsoarbetet ska särskilt inriktas på de grupper där folkhälsan sjunkit från en redan låg nivå och där risk för fortsatt eller ökad ohälsa finns. Samtliga nämnder har ansvar för att följa kommunens folkhälsoplan samt det alkohol- och drogpolitiska programmet.

Kommunen ska aktivt arbeta för att motverka arbetslöshet och utanförskap. Arbetslösa ska ges möjlighet till kompletterande utbildningar anpassade efter arbetsmarknadens behov. Särskilt fokus ska finnas på insatser för att motverka arbetslöshet bland ungdomar.

Missbruk av droger får allvarliga konsekvenser för enskilda människor. Ett framgångsrikt arbete med att förebygga och begränsa alkohol- och drogsador förutsätter långsiktighet och uthållighet. Valet av insatser och metoder ska utgå från vetenskap och beprövad erfarenhet. Vidare krävs en utvecklad och väl fungerande samverkan mellan olika verksamheter, huvudmän och organisationer.

Våld och övergrepp i nära relationer utgör ett allvarligt folkhälsoproblem. Våldsutsatta ska få ett bra och kompetent bemötande samt garanteras ett snabbt och säkert skydd. Våldsutövande män ska erbjudas särskild behandling.

Förskolan och grundskolan ska vara hälsosamma miljöer där barn och ungdomar lär sig vikten av att äta sunt och att aktivera sig fysiskt.

Regelbunden fysisk aktivitet är en förutsättning för en god fysisk, mental och social hälsoutveckling. Kommunens kultur- och fritidsverksamhet ska erbjuda huddingeborna en meningsfull och aktiv fritid. Idrotts- och föreningsrörelsen får stöd med föreningsbidrag, mötes- och träningslokaler.

Människor har ett stort behov av rekreation. Naturen, djuren och gröna omgivningar liksom kultur- och skönhetsupplevelser har särskild stor betydelse för människans återhämtning från olika stresstillstånd. Äldre som bor i kommunens särskilda boenden ska erbjudas utevistelse med hjälp av personalen när de själva så önskar.

Attraktiv arbetsgivare

Arbetet med att göra Huddinge kommun attraktiv som arbetsgivare ska ha fortsatt hög prioritet. Målet är att skapa den goda, hälsosamma och attraktiva arbetsplatsen. Det finns ett klart samband mellan medarbetarnas välbefinnande på arbetsplatsen och kvaliteten på utfört arbete. Arbetet med att skapa den goda arbetsplatsen måste bli en integrerad del i övrigt lednings-, styrnings- och uppföljningsarbete. Våra policydokument ska fortlöpa kommuneras, utvecklas och göras levande för att de ska fungera som stöd i arbetet med att nå våra högt ställda mål.

För att utveckla ett av kommunens mest prioriterade områden, Attraktiv arbetsgivare har ledningskontoret ett uppdrag att, tillsammans med de fackliga organisationerna, utarbeta ett handlingsprogram med mål. Framgångsfaktorer för målet Attraktiv Arbetsgivare är delmålen: Aktivt ledarskap, Aktivt medarbetarskap, Kompetensutveckling, Aktiv lönepolitik, Inflytande och delaktighet, God arbetsmiljö samt Jämställdhet och Mångfald.

Aktivt ledarskap

Ledarskap handlar om hur man leder och motiverar sina medarbetare så att de gör ett bra arbete, känner arbetsglädje och utvecklas i takt med verksamhetens utveckling och krav. Ett aktivt ledarskap bygger på kommunikation. Våra chefer ska verka för delaktighet, vara tydliga i krav och förväntningar, vara tillgängliga, ge återkoppling och stöd utifrån individuella behov och förutsättningar samt skapa förutsättningar för att kompetens tillvaratas och utvecklas. Ett professionellt ledarskap kännetecknas av engagemang och ett etiskt förhållningssätt.

Medarbetarskap

Våra medarbetares motivation, kompetens, ansvars- och servicekänsla är avgörande för verksamhetens resultat, kvalitet och effektivitet. För att stödja och utveckla medarbetarnas engagemang är det angeläget att det skapas förutsättningar för medarbetarna att se syfte, sammanhang och den egna rollens betydelse. Det är viktigt att ta tillvara medarbetarnas olika kompetenser vid verksamhetsförändringar.

Kompetensutveckling

Rätt kompetens för arbetet ger en effektivare verksamhet. Det är därför viktigt att de anställda ges möjlighet till kompetensutveckling. Kompetensutvecklingsbehoven ska kartläggas såväl för arbetsplatser som för den

enskilde medarbetaren. Erfarenhetsutbyte, litteraturstudier, att få pröva nya uppgifter, projektarbeten, studiebesök och utbildningar med mera är exempel på olika sätt att öka kompetensen.

Kompetensutveckling kräver ett långsiktigt strategiskt arbete och synliggörs i kompetensutvecklingsplaner för såväl arbetsplatser som för enskilda medarbetare. Planerna förändras och uppdateras vid verksamhetsplanering och PLUS-samtal. Kompetensutveckling är både chefens och medarbetarens ansvar.

Aktiv lönepolitik

Grunden för kommunens lönepolitik utgår från centrala kollektivavtal. De verksamhetsmål som fastställs av kommunfullmäktige uttrycker kommunens förväntningar på organisationen och dess medarbetare. Genom en aktiv lönepolitik visar kommunen vilka arbetsresultat som ska belönas. Detta skapar möjligheter för arbetstagaren att påverka sin lön genom sina arbetsinsatser. Det ska finnas tydliga och väl fungerande former för förhandlingsarbetet med löneöversyner.

Inflytande och delaktighet

För våra medarbetare är det viktigt att själva få ta ansvar och kunna påverka sin arbetsituation genom meningsfulla arbetsinsatser samt att kunna se helheten och sammanhanget mellan vision, övergripande mål, åtaganden, framgångsfaktorer, handlingsplaner och resultat. Medbestämmande- och arbetsmiljölagen är grunden för samverkanssystemet med arbetsplatsträffar och samverkansgrupper på lokal och central nivå.

God arbetsmiljö

Det ska finnas ett aktivt och hälsobefrämjande arbets sätt i kommunen för att ha kontroll på hälso- och ohälsosofaktorer. Vi ska minska sjukfrånvaron och skapa ett ökat hälsomedvetande hos såväl medarbetare som ledare. Ju bättre hälsa hos kommunens medarbetare desto bättre kvalitet för de vi är till för.

Mångfald och jämställdhet

Mångfalds- och jämställdhetsarbete är viktigt för utvecklingen på lika villkor. Effektivitet, kvalitet och arbetstrivsel främjas i arbetsgrupper som består av både män och kvinnor och där alla känner att de värderas enligt samma normer. Kvinnor och män ska ha samma möjligheter till kompetens- och karriärutveckling och samma principer för lönesättning ska gälla oavsett kön.

Mångfald ger ökad kompetens och kvalitet. Kunskap om olika kulturer och religioner är en tillgång i vår verksamhet. Kulturell mångfald bidrar till kreativitet i arbetsgruppen och är en tillgång i mötet med våra brukare.

Kommunen ska beakta såväl jämställdhets- som mångfaldsperspektivet vid rekrytering och lönesättning.

Samtliga arbeten ska kunna förenas med ett aktivt föräldraskap. Det är värdefullt att båda föräldrarna tar aktivt ansvar för föräldraskapet då det ökar den sociala kompetensen och därigenom bidrar till ökad effektivitet och trivsel.

Sund ekonomi

Prognoserna för innevarande år och kommande treårsperiod präglas av den finansiella kris och lågkonjunktur som råder i världsekonomin. De ekonomiska förutsättningarna kräver prioriteringar och effektiviseringar i verksamheterna. En sund ekonomi och en ekonomi i balans är viktig för att Huddinge kommun ska kunna skapa långsiktigt förtroende och trygghet hos kommunens invånare och hos medarbetarna i den kommunala organisationen. Den ekonomiska krisen ställer krav på ett långsiktigt tänkande över hela konjunkturcykeln.

Viktiga grundförutsättningar för detta är:

- God kunskap om den ekonomiska situationen. En god framförhållning och regelbunden informativ och tydlig rapportering ger beslutsfattare på olika nivåer en säker grund för att ha kontroll över ekonomin.
- Tydlig ekonomistyrning. Det ska finnas tydliga former och regler för den ekonomiska dialogen, där beslutsfattare får de styr signaler och det stöd som krävs för att göra nödvändiga prioriteringar, och där man motiveras att vidta åtgärder som syftar mot en sund ekonomi.
- Ordning och reda. En säker och effektiv ekonomisk förvaltning understöds av kommunens ekonomimodell, ekonomisystem och ekonomirutiner. När redovisningen är i god ordning, kommunens tillgångar förvaltas väl och kommunen agerar ekonomiskt strukturerat, kan den kommunala organisationen känna trygghet i förvaltningsuppdraget.
- Ekonomiadministrativ utveckling. Ekonomisk redovisning, rapportering, planering, styrning, förvaltning och utbildning måste utvecklas i takt med förändringar i lagstiftning och omvärld samt med förändrade behov från en organisation i ständig utveckling.

Utifrån denna grund är det konkret tre faktorer på ekonomiområdet som måste dominera organisationens arbete och som ska prioriteras under de närmaste åren för att uppnå en sund ekonomi. Det handlar i klartext om att hålla budget och om att nyttja pengarna på ett effektivt sätt, om att utveckla framgångsrika strategier för en ekonomi i balans.

Budgethållning

Huddinge har under de senaste åren skapat förutsättningar för att ha en ekonomi i balans. Ekonomistyrningsprinciperna är tydliga i att nämnderna har ansvar och befogenheter att fatta nödvändiga beslut för att hålla budget. Stor vikt har dessutom lagts vid regelbunden ekonomisk rapportering och vid kommunstyrelsens ansvar att föreslå åtgärder för det fall att nämnderna brister i sitt ansvar.

Effektivt resursutnyttjande

Budgethållning är givetvis en grundförutsättning, men inom given budgetram ska organisationen skapa mesta möjliga nytta för kommunens invånare. Att hitta effektivaste möjliga sätt att tillhandahålla service ligger i uppdraget för den kommunala organisationen. Därigenom skapas utrymme för dialog kring prioriteringar och utveckling av kommunens service. De ekonomiska förutsättningarna innebär att verksamheten tillförs mindre resurser 2010 än de senaste åren. Med en fortsatt befolkningsökning och ökade behov av kommunal service är det viktigt att kontinuerligt se över och effektivisera verksamheter och servicenivåer.

Långsiktig balans

Under de kommande åren ska arbetet med budgethållning och effektivt resursutnyttjande ha högsta prioritet i organisationen, med ett långsiktigt perspektiv som grund. Huddinge kommuns finansiella mål är satt med inriktning mot att långsiktigt säkra kommunens tillgångar. Målet för resultatnivån är att resultatet ska vara positivt exklusive exploateringsvinster. Det målet kan dock vara svårt att nå kortsiktigt, om den djupa lågkonjunkturen håller i sig. För att undvika uppsägning av personal, som ytterligare späder på lågkonjunkturen, får det ekonomiska målet för 2010 därför vara att uppnå balans, dvs ha ett positivt resultat.

Effektiva processer

Processorientering och processkartläggning är två viktiga delar i kommunens arbete med att utveckla och säkra verksamhetens kvalitet och kostnadseffektivitet. Processorientering handlar om att se den kommunala verksamheten som flöden av sammankopplade och återkommande aktiviteter, vilka skapar värde för dem vi är till för. Processkartläggning är ett verktyg med vilket man kan utveckla och stötta ett processorienterat arbetssätt.

I arbetet med att effektivisera processerna skiljer vi på huvudprocesser, stödprocesser och ledningsprocesser.

Huvudprocesser kallar vi processer som skapar ett direkt värde för invånaren/brukaren. En huvudprocess startar i ett invånar- eller brukarbehov och slutar med att en tjänst/service levererats till invånaren/brukaren. Exempel på huvudprocesser är omvårdnadsprocessen och samhällsbyggnadsprocessen.

Stödprocesser är processer som skapar ett indirekt värde för våra invånare/brukare. Dessa processer är viktiga för att huvudprocesserna ska fungera effektivt och i vissa fall strategiska. Exempel på stödprocesser är rekryteringsprocessen och lönebildningsprocessen.

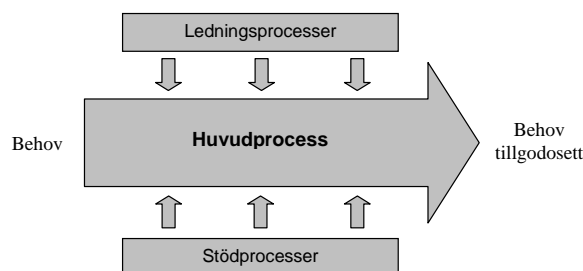
Ledningsprocesser. De processer som ledningen utför är enligt definitionen ovan stödprocesser, då de skapar ett indirekt värde för dem vi är till för. Men i arbetet med processutveckling och processledning är det praktiskt att skilja ut ledningens processer från övriga stödprocesser. (Se figur nedan). Viktiga ledningsprocesser

är ledningens arbete med att Välja väg/inriktning (vision, verksamhetsidé, strategier, mål, planer), Visa väg (kommunicera strategier och verksamhetsplaner), Ska pa förutsättningar (resurser, struktur, etcetera), Tillhandahålla system för att följa upp och förbättra/korrigera.

Det finns mycket att vinna på ett systematiskt arbete med att kartlägga och processorientera verksamheten: Det sätter behoven hos dem vi är till för i centrum. Det skapar helhetssyn och förståelse för hur saker och ting hänger ihop. Var och en kan se hur den egna insatsen kopplar till helheten och bidrar till verksamhetens resultat och måluppfyllelse. Det leder till bättre kommunikation mellan medarbetare, funktioner och verksamheter. Ansvarsfrågor och samverkansbehov klar görs. Delaktigheten utvecklas. Risker kan identifieras och förebyggas (internkontrollen). Möjligheterna att utnyttja e-tjänster och automatiserat informationsutbyte kan identifieras. Allt detta bidrar till en effektivare och säkrare verksamhet.

De som bäst och enklast kan kartlägga och kvalitets-säkra verksamhetens processer är de som dagligen arbetar med verksamheten. De känner till var problemen finns, och ofta vad de beror på. Därför ska vi välja enkla arbetsmodeller för processkartläggning.

Processkartläggning får inte bli ett självändamål. Vi ska kartlägga processerna i den omfattning och på den detaljningsnivå som krävs för att synliggöra väsentliga brister och förbättringsområden samt den ideala process och rutin som kvalitetssäkrar verksamhetens tjänster.

Ekonomiplan 2009-2011

Budgetförutsättningar

Samhällsekonomin

Den svenska konjunkturen har försvagats snabbt senaste månaderna. Efterfrågan är väldigt låg till följd av att hushållen är mycket återhållsamma och att arbetslösheten har börjat öka. Orderingången till industrin är markant svagare, både på hemmamarknaden och på exportmarknaden.

BNP-tillväxten för 2009 beräknas bli negativ med 4 procent och först i slutet av året väntas tillväxten åter bli positiv. Det är framförallt lägre industriproduktion och varuexport som bidrar till försämringen. För 2010 prognostiseras BNP stiga med en halv procent. De osäkerheter som finns är om efterfrågan i omvärlden utvecklas svagare än beräknat och om den finansiella krisen blir mer utdragen.

Sysselsättningen väntas under 2009 minska med cirka tre procent i näringslivet och vara oförändrad i offentlig sektor. Samtidigt får många kommuner problem till följd av kraftigt minskade skatteintäkter vilket kan innebära att man kan behöva minska antalet anställda.

Antalet arbetade timmar kommer därigenom att minska påtagligt fram till 2010. Den största minskningen sker inom industrisektorn och i mindre omfattning i tjänstesektorn. Inom den offentliga sektorn väntas antalet timmar öka något under 2009 och 2010 till följd av arbetsmarknadsåtgärder.

Arbetslösheten började öka under tredje kvartalet 2008. Minskad efterfrågan på arbetskraft och många varsel gör att arbetslösheten fortsätter att stiga under 2009 och ytterligare under 2010. I mars 2009 var den (enligt SCB) 8,3 procent jämfört med 6,3 i mars 2008.

Inflationen föll kraftigt i slutet av 2008 och uppgick december till 0,9 procent. Nedgången förklaras främst av sänkta bostadsräntor och lägre drivmedelspriser. I mars 2009 låg KPI-inflationen på 0,2 procent och antagandet är att den kommer att vara negativ i

slutet av året. Till följd av Riksbankens räntesänkning i april väntas KPI-inflationen falla snabbt under 2009. Det beror till stor del på sänkningar av bostadsräntorna. Om effekterna av förändrade bostadsräntor utesluts väntas inflationen ligga nära 2 procent i slutet av 2010.

Riksbankens styrränta (reporäntan) sänktes kraftigt i slutet av 2008. Den 22 april 2009 sänktes räntan till 0,5 procent. Ett antagande är att räntan kan komma att sänkas ytterligare något för att därefter ligga kvar på en låg nivå de närmaste ett till två åren.

Kommunernas ekonomi

Kommunernas ekonomi fortsatte att stärkas under 2008 även om det samlade resultatet blev lägre än tidigare år. Totalt ligger resultat (1,8 procent av skatter och bidrag) i nivå med god ekonomiskt hushållning. Allt fler kommuner börjar nu få en svårare ekonomisk situation. Skatteunderlaget för 2009 väntas inte alls öka vilket innebär kraftiga underskott i kommunernas budgetar. Till följd av den mycket svaga tillväxten av skatteunderlaget kommer avräkningen av skatteintäkterna att bli mycket lägre än beräknat för 2009. För 2010 räknar SKL med mycket svag tillväxt av skatteunderlaget. Även för 2011-2012 är bedömningen likartad även om tillväxten väntas stiga mer för 2010.

I Vårpropositionen 2009 skjuter regeringen till ett engångsbelopp på 4,9 miljarder kronor till kommunerna för 2010 och 3,5 miljarder för 2011-2012. Inga medel anslås för 2009. Detaljerade förslag om den kommunala ekonomin kommer att finnas i Regeringens höstproposition.

Finansiellt utrymme i Huddinge kommun

År 2008 innebar ett år med mycket bra resultat med ett plus på 88 mnkr (exklusive exploatering). Under året ökade nettokostnaderna lika mycket som skatteintäkterna, eller 6,2 procent. Den historiska kostnadsutvecklingen visar att ökningstakten ökar igen efter

att ha gått ner de senaste åren. För perioden 2004-2008 var ökningstakten 4,9 procent (4,6 % året innan). Skatter och utjämning har igenomsnitt ökat med 5,2 procent i genomsnitt de senaste fem åren.

För 2009 ser den ekonomiska situationen betydligt kärvare ut. Årets första delårsrapport visar på ett negativt resultat i helårsprognosen på -48 mnkr. Sammantaget räknar nämnderna med ett underskott på -13 mnkr. Verksamhetens nettokostnader beräknas öka med 6,9 procent medan skatter och utjämning väntas öka med 4,4 procent där hela ökningen avser utjämning och bidrag.

De närmaste tre åren kommer till följd av lågkonjunkturen att innebära en mycket svag tillväxt av skatteunderlaget. Särskilt för 2010 väntas tillväxten, enligt SKL, bli endast omkring 1 procent, men även 2011 och 2012 är bedömningen likartad med ökningsar på mellan 2,5-3,5 procent. En avgörande faktor för skatteunderlagets tillväxt är hur mycket sysselsättningen kommer att minska.

Nettokostnadsökningen, exklusive exploateringsvinster, i kommunens ekonomiska plan för perioden uppgår till 1,2 procent för 2010 och till 2,6 respektive 3,6 procent för 2011 och 2012. Den budgeterade resultatmarginalen enligt det ekonomiska målet uppgår till 0,3 procent för 2010 och till 0,3 respektive 0,8 procent för 2011-2012. Det är en låg marginal, särskilt i förhållande till tidigare års resultat, som förutsätter att kostnadsökningarna blir klart lägre än vad de varit de senaste fem åren, vilket kostnadsökningarna enligt den ekonomiska planen visar.

Huddinge kommun har stabil ekonomi och har de senaste tre åren uppfyllt kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning. Förutsättningarna jämfört med många andra kommuner är därför avsevärt bättre för Huddinge nu när lågkonjunkturen får genomslag i den kommunala ekonomin. Återhållsamhet och långsiktighet i ekonomiska beslut blir av extra stor vikt för att hålla tillbaka kostnadsökningar och klara en sund ekonomi.

Principer för ekonomistyrning

Nämnderna ska utifrån sin ram ta ett självständigt ansvar för ekonomin, vilket understryks i ekonomistyrningsprinciperna. Nämndernas fortsatta budgetarbete ska således bygga på den faktiska behovs- och kostnadsutveckling som nämnderna själv beräknar, och de prioriteringar nämnderna själv vill göra, för att utifrån fullmäktiges beslut om mål och budget bedriva en bra och effektiv verksamhet och ha en ekonomi i balans. Nämnderna ska ha en långsiktighet i sina prioriteringar och i grunden se över befintlig verksamhet samtidigt som nödvändig utveckling måste beaktas.

Tidplan för uppföljning 2010

	Nämnd	KS	KF
Verksamhetsplan	Nov	Dec	Jan
Månadsuppföljning		Feb - Juni Aug - Dec	
Delårsbokslut 1	Maj	Maj	Juni
Delårsbokslut 2	Okt	Okt	Nov
Bokslut/årsredovisning 2010	Feb 2011	Mars 2011	April 2011

Budget 2010

Budgeten för 2010 utgår ifrån Kommunplan 2009.

Skatt, utjämning och bidrag

Skatt

Skatteprognosen i april från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) innebär en utveckling av skatteunderlaget med i genomsnitt 2 procent per år under perioden 2009-2012. För 2009 är ökningen endast 0,8 procent. Prognosen visar att lågkonjunkturen blir både djup och utdragen vilket innebär en svag ökning av kommunens skatteintäkter. Vändningen i ekonomin bedöms komma senare och inte bli lika kraftig jämfört med tidigare prognoser. Arbetade timmar beräknas minska 2009 och 2010 och därefter öka långsamt. I Mål och Budget har Huddinges skatteunderlag antagits öka i samma takt som för riket.

Skatteunderlagets utveckling för riket 2007-2012, procentuell förändring enligt prognos från SKL april 2009

Utfall	Prognos				
2007	2008	2009	2010	2011	2012
5,6	5,0	0,8	1,1	2,5	3,7

Kommunala skattesatsen

Kommunalskatten i Huddinge år 2010 är oförändrad, 19,95 kronor per skattekrona.

Skatteunderlag och skatteintäkt Huddinge 2010-2012

mnkr	2010	2011	2012
Skatteunderlag	16 883	17 305	17 945
Skatteintäkt	3 368	3 452	3 580

Kommunalekonomisk utjämning

Utjämning av intäkter och kostnader mellan kommunerna, kommunalekonomisk utjämning, består av inkomstutjämning, kostnadsutjämning, strukturbidrag och införandebidrag. Staten beslutar om en ram för att finansiera utjämningen (anslaget för kommunalekonomisk utjämning). Om kostnaderna för utjämningen överstiger statens ram får kommunerna betala en regleringsavgift. Om kostnaderna däremot är lägre än statens ram får kommunerna istället ett regleringsbidrag. I Mål och budget beräknas de olika delarna utifrån preliminära uppgifter från SKL och SCB. Utjämningen fastställs i slutet av 2009.

Inkomstutjämning

De kommuner som har en egen skattekraft, beskattningsbar inkomst per invånare, som understiger den garanterade skattekraften (115 procent av medelskattekraften i riket) får ett inkomstutjämningsbidrag. Övriga kommuner betalar en utjämningsavgift. Huddinges skattekraft enligt beslut om inkomstutjämning 2009 är cirka 102 procent och kommunen får ett bidrag i inkomstutjämningsystemet. I Mål och budget räknas skatteunderlaget upp lika för riket och Huddinge, medan befolkningen i Huddinge ökar mer än för riket. Kommunens skattekraft per invånare ökar därför långsammare än för riket, vilket innebär att det beräknade inkomstutjämningsbidraget för Huddinge successivt ökar.

Inkomstutjämning prognos 2010-2012

Mnkr	2010	2011	2012
Bidrag	428	468	519

Kostnadsutjämning

Kostnadsutjämningen ska utjämna för strukturella kostnadsskillnader mellan kommunerna. Kommuner med ogynnsam struktur får ett bidrag och övriga betalar en avgift. I Mål och budget beräknas Huddinge få ett kostnadsutjämningsbidrag med 1 901 kronor per invånare, 181 mnkr, enligt preliminär beräkning från SCB.

Ersättning för eftersläpning i modellen för befolkningsförändringar

Huddinges kraftiga befolkningstillväxt de senaste fem åren (2004 till 2008) gör att kommunen är aktuell för att få ersättning för eftersläpning i modellen för befolkningsförändringar. För att få ersättning ska befolkningstillväxten under 2009 (nov 2008 till nov 2009) vara minst 1,2 procent. Enligt kommunens befolkningsprognos är ökningen något större än 1,2 procent för varje år 2009-2012 vilket ger en beräknad ersättning med cirka 14 mnkr år 2010 och cirka 5 mnkr per år 2011-2012.

Regleringsbidrag/-avgift

Regleringsposten är till för att kontrollera statens totala kostnad för utjämningsystemet. Om kostnaden för utjämningen överstiger statens ram får kommunerna betala en motsvarande avgift (regleringsavgift). Om kostnaden däremot är lägre än statens ram får kommunerna istället ett bidrag (regleringsbidrag). Regleringsposten används också för andra förändringar eller tillskott, till exempel i form av statliga bidrag. I regering-

ens budgetproposition fanns tillskott för regleringar enligt finansieringsprincipen. Tillskott gavs bland annat för ökade kostnader för införande av en barnomsorgspong från och 1 juli 2009, införande av nationella ämnesprov i årskurs 3, 5 och 9, samt för höjt förbehållsbelopp för avgifter enligt SoL. Tillskott gavs också för införande av allmän förskola för treåringar från och med 1 juli 2010. I regeringens vårproposition höjs anslaget generellt för 2011 med totalt 3 500 mnkr. Anslaget är sedan oförändrat till 2012. För 2010 beräknas avgiften enligt SKL till 294 kronor per invånare.

Regleringsavgift-, bidrag prognos SKL, kr/invånare	Kr/inv	mnkr	Avgift/ bidrag
2009	490	46	Avgift
2010	294	28	Avgift
2011	16	2	Avgift
2012	214	21	Avgift

Kommunal fastighetsavgift

Den kommunala fastighetsavgiften infördes år 2008 och beräknades sammantaget för kommunerna till 12 060 mnkr. För 2008 neutraliserades effekterna av införandet för den enskilda kommunen. Alla kommuner fick därför samma belopp 2008, räknat i kronor per invånare (1 316 kronor). Effekten neutraliseras genom att anslaget Kommunalekonomisk utjämning minskades med samma belopp, totalt 120 mnkr för Huddinge kommun. För 2009 beräknas fastighetsavgiften öka med 9 mnkr för Huddinge kommun och därefter ligga relativt stilla de kommande åren.

LSS-utjämning

Huddinge har en standardkostnad för LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) som är lägre än genomsnittet för riket och beräknas år 2010 betala en avgift med 719 kronor per invånare, 68 mnkr.

Tillfälligt konjunkturstöd

I regeringens vårproposition finns för år 2010 ett tillfälligt konjunkturstöd till kommunernas med 5 000 mnkr för kommunerna, vilket ger cirka 50 mnkr till Huddinge.

Finansiella kostnader och intäkter

De finansiella intäkterna består av räntor på utlämnade lån, räntor på banktillgodohavanden eller annan placering av likviditetsöverskott samt borgensavgifter från kommunala bolag. De finansiella intäkter beräknas till samma nivå som för 2009, 146 mnkr. Prognosen för ränte- och basbeloppsuppräknings av pensionsskulden innebär att de finansiella kostnaderna minskar med 3 mnkr för 2010.

Verksamhetens nettokostnader

	Mnkr
Kommunplan 2009, verksamhetens netto	4 114,1
Volymer	48,3
Lokaler	15,3
IT	4,0
Generell uppräknings	64,9
Effektivisering	-84,3
Särskilda prioriteringar	11,2
Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m.	-17,7
Budget 2010 (avrundat)	4 155,8

Särskilda prioriteringar

För att få företrädesvis unga att komma i arbete lägger vi 3,0 mnkr till kommunala "PLUS-jobb".

Unga behöver pröva arbetsmarknaden och då ser vi feriepraktik som en bra väg, 1,0 mnkr avsätts till detta.

Till arbeten med gatuunderhåll riktas 2,0 mnkr.

För att möjliggöra att Seniorcentra fortsätter sin verksamhet, samt att kultur och underhållning inom äldreomsorgen blir kvar avsätts 1,2 mnkr.

3,0 mnkr ges till elevstöd och kan användas t. ex till språkstöd, kuratorer etc.

1,0 mnkr riktas till förskolenämnden för att alla barn ska ha rätt till minst 20 timmar i förskolan.

Förskolenämnden får 3,6 mnkr för ökad kvalitet.

0,5 mnkr avsätts till en klimatkampanj. Finansieras inom kommunstyrelsens ram genom omfördelning från demokratiforum, som hade drygt 0,5 mnkr i överskott 2008.

Särskilda prioriteringar

Kommunstyrelsen	3,0
KS (reserverade medel för vårdnadsbidraget)	-3,6
Förskolenämnden	4,6
Grundskolenämnden	3,0
Äldreomsorgsnämnden	1,2
Gymnasienämnden	1,0
Samhällsbyggnadsnämnden	2,0
Budget 2010 (avrundat)	11,2

Volym netto 48,3 mnkr

Volymförändringar med 43 mnkr har beräknats med befolkningsprognoser och verksamhetsstatistik som grund. Kommunstyrelsen, kultur- och fritidsnämnden och miljönämnden får inte något tillskott för ökade volymer år 2010. Samhällsbyggnadsnämnden får ett mindre tillskott, 20 procent av befolkningsökningen 2010, för arbetet med energideklarationer.

Behoven av olika insatser för funktionshindrade fortsätter att öka och socialnämnden får därför en ytterligare volymförstärkning med **3 mnkr**.

Behoven av såväl hemtjänst som särskilt boende fortsätter att öka inom äldreomsorgen och äldreomsorgsnämnden får därför en ytterligare volymförstärkning med **2 mnkr**.

Överförmyndarnämnden har en ökad mängd ärenden och får en volymförstärkning med **0,25 mnkr**.

	Volym
Kommunstyrelsen	0,0
Förskolenämnden	6,8
Grundskolenämnden	1,0
Gymnasienämnden	7,8
Socialnämnden	12,5
Äldreomsorgsnämnden	19,4
Kultur- och fritidsnämnden	0,0
Samhällsbyggnadsnämnden	0,5
Miljönämnden	0,0
Revision	0,0
Överförmyndarnämnden	0,2
Budget 2010 (avrundat)	48,3

Lokaler netto 15,3 mnkr

I mål och budget har medel för tillkommande lokalhyror 2010 för förskolor (2,8 mnkr), skolor (8,0 mnkr) och gymnasieskolor (2,1 mnkr) budgeterats för respektive nämnd. För socialnämnden och äldreomsorgsnämnden ingår utrymmet för tillkommande lokalhyror i volymtilldelningen med totalt cirka 2,1 mnkr. Därutöver har 2,4 mnkr avsatts till äldreomsorgen för åtgärder i lokaler som inte innebär någon kapacitetshöjning för verksamheten.

IT netto 4 mnkr

I budgeten avsätts 4 mnkr under kommunstyrelsen för kommungemensam IT-infrastruktur.

Generell uppräknings netto 64,9 mnkr

Budgeten för kostnadsökningar har fördelats till nämnderna som en generell uppräknings med 1,5 procent. Hyresökningarna beräknas utifrån konsumentprisindex (KPI) i oktober 2009. Ökningen för KPI under 2009 bedöms bli nära noll, vilket skulle innebära mycket låga hyresökningar 2010. Utrymmet för löneökningar och övriga prisökningar är därför högre än 1,5 procent.

	Mnkr
Kommunstyrelsen	4,3
Förskolenämnden	10,6
Grundskolenämnden	18,1
Gymnasienämnden	7,0
Socialnämnden	11,5
Äldreomsorgsnämnden	7,9
Kultur- och fritidsnämnden	2,2
Samhällsbyggnadsnämnden	3,0
Miljönämnden	0,1
Revision	0,0
Överförmyndarnämnden	0,1
Budget 2010 (avrundat)	64,9

Effektivisering -84,3 mnkr

Ökade kostnader för volymer och pris- och löneökningar kan år 2010 inte finansieras med ökade intäkter. För att kommunen ska klara en ekonomi i balans under de kommande åren krävs effektiviseringar i verksamheten. I mål och budget har effektiviseringar motsvarande 2 procent år 2010 lagts in för respektive nämnd. Sammantaget motsvarar det ett minskat budgetutrymme med 84 mnkr.

	Mnkr
Kommunstyrelsen	-5,6
Förskolenämnden	-12,2
Grundskolenämnden	-24,7
Gymnasienämnden	-9,6
Socialnämnden	-14,9
Äldreomsorgsnämnden	-10,0
Kultur- och fritidsnämnden	-3,4
Samhällsbyggnadsnämnden	-3,6
Miljönämnden	-0,1
Revision	-0,1
Överförmyndarnämnden	-0,1
Budget 2010 (avrundat)	-84,3

Tekniska justeringar, omprioriteringar m.m. netto -15,7 mnkr

	Mnkr
Elbilar (kommunstyrelsen)	0,2
Uppsättning av stolpar för anslutning och uppladdning av elhybridfordon (reserverade medel)	0,3
Ökade lokalkostnader (kultur- och fritidsnämnden)	0,4
Mötesplatser för unga (KFN)	0,5
Ökade lokalkostnader (ombudgeteras från reserverade medel till kultur- och fritidsnämnden)	-0,9
Allmän förskola för treåringar (förskolenämnden)	2,2
Barnomsorgspeng (förskolenämnden)	0,9
Kostnadsökning pensioner (finansförvaltning)	2,6
Ökade exploateringsintäkter (finansförvaltning)	-20,0
Ökade kostnader för avskrivningar (finansförvaltning)	6,3
Högre kapitaltjänstintäkter (finansförvaltning)	-5,1
Underhåll gator, vägar, belysning (samhällsbyggnadsnämnden)	-5,0
Budget 2010 (avrundat)	-17,7

I mål och budget 2009 fick kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en förstudie avseende behov, placering och kostnad för uppsättning av stolpar för anslutning och uppladdning av elhybridfordon. I avvaktan på beslut

om finansiering avsätts 0,3 mnkr i medelsreserven 2010 för att sätta upp stolpar och för informationsinsatser. Kommunstyrelsen får ett tillskott med 0,15 mnkr för att byta ut några bilar till elbilar.

Under 2010 byggs omklädningsrum vid Nytorps mosses konstgräsplan. 0,5 mnkr avsätts för mötesplatser för ungdomar. Kultur- och fritidsnämnden har 0,9 mnkr kvar i medelsreserven för lokaler. Dessa ombudgeteras till nämndens ram.

Regeringen beslutade i budgetpropositionen om utökningar av eller ändringar i den kommunala verksamheten och tillförde medel i det kommunala utjämningsystemet som generella statsbidrag. I kommunplanen 2009 och nu i Mål och Budget 2010 utökas nämndernas ramar med motsvarande andel som det generella statsbidraget beräknas ge Huddinge kommun för regleringar enligt finansieringsprincipen. Tillskott 2010 ges för helårseffekt för införande av en barnomsorgspeng från och 1 juli 2009 (0,9 mnkr) och för införande av allmän förskola för treåringar från och med 1 juli 2010 (2,2 mnkr). Utrymmet fördelas till förskolenämnden.

Utbetalning av pensioner intjänade före år 1998 beräknas öka med 2,6 mnkr.

Intäkter av exploateringsverksamheten beräknas till 50 mnkr, vilket är 20 mnkr högre än budget för 2009.

Avskrivningarna ökar med 6,3 mnkr och kapitaltjänstintäkterna har räknats upp med 5,1 mnkr.

Samhällsbyggnadsnämndens fick en särskilt riktad förstärkning för att under 2009 bland annat åtgärda eftersläpning i underhåll av vägar och gatubelysning m.m. 2,0 mnkr ligger kvar också 2010 som en särskild prioritering eftersom området är eftersatt. Utrymme finns just nu att få mer för pengarna och samtidigt skapa arbetstillfällen.

Huddinge total

Ekonomiplan 2009-2012, mnkr

	Kommun- plan 2009	Plan 2010	Plan 2011	Plan 2012
Verksamhetens kostnader/intäkter	-4 077,1	-4 132,5	-4 233,3	-4 376,1
Exploateringsverksamhet	30,0	50,0	40,0	40,0
Avskrivningar	-67,1	-73,3	-81,2	-90,0
Verksamhetens nettokostnader	-4 114,1	-4 155,8	-4 274,5	-4 426,1
Skatteintäkter	3 420,5	3 368,2	3 452,4	3 580,1
Generella statsbidrag och utjämning	656,1	706,1	734,8	780,6
Skatter, utjämning och statsbidrag	4 076,6	4 074,3	4 187,2	4 360,7
Finansiella intäkter	146,0	146,0	146,0	146,0
Finansiella kostnader	-18,7	-13,5	-16,4	-15,6
Resultat	89,8	51,0	42,3	65,0
Resultat exkl. exploateringar	59,8	1,0	2,3	25,0